

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Základní škola Heřmanice u Oder, okres Nový Jičín

Heřmanice u Oder 47, 742 35 Odry

Identifikátor školy: 600 138 577

Termín konání orientační inspekce: 2.– 3. květen 2001

Čj.	144 107/01-5135
Signatura	on4bu134

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola v Heřmanicích u Oder je dvoutrídni školou pro první až čtvrtý postupný ročník. Poté žáci pokračují v plnění povinné školní docházky ve spádové Základní škole J. A. Komenského ve Vítkově (okres Opava). Škola je umístěna ve starší udržované budově, v níž sídlí i místní obecní úřad. Žákům je k dispozici tělocvična a přilehlé prostory pro rekreační a výukové činnosti. Škola je zálohovaná organizací, její součástí je školní jídelna zajišťující stravování žáků.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola realizuje vzdělávací program Základní škola č.j. 16 847/96 – 2 s platností od 1. září 1996, ve znění úprav a doplňků č.j. 25 018/98 – 22 s platností od 1. září 1998 v rozsahu 1. – 4. ročníku. Podle předloženého učebního plánu je časová dotace pro jednotlivé předměty dodržena. Tematické plány učiva jsou zpracovány ve spolupráci s metodickým sdružením a pravidelnými konzultacemi s učitelkami spádové školy. Jejich pracovní charakter dokresluje aktuální úpravy a změny, jsou vedeny s cílem zajistit návaznost učiva 5. ročníku žákům. Stanovené výukové cíle byly vhodné a přiměřené aktuálnímu složení jednotlivých ročníků. V průběhu inspekce byly shlednuty hodiny matematiky, českého jazyka, vlastivědy a prvouky. Při hospitacích, které se uskutečnily střídavě u obou vyučujících podle rozvrhu hodin, se prokázala velmi dobrá dlouhodobá i bezprostřední příprava učitelek ve směru realizace činnostního pojetí výuky. Zdravotně postižení žáci v letošním školním roce školu nenavštěvují.

Výuku provádí kvalifikovaná ředitelka s dlouhodobou praxí ve zdejší škole a učitelka, která má středoškolskou odbornou a pedagogickou způsobilost pro vychovatelství ve školském zařízení a šestiletou praxi na základní škole. Tím je porušena vyhláška č. 139 ze dne 28. května 1997 o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Tato skutečnost nijak zásadně neovlivňuje kvalitu výuky, neboť učitelka se výrazně angažuje ve směru dalšího vzdělávání a odborného růstu. Získané poznatky v hodinách vhodně aplikuje. Učebny jsou dostatečně prostorné, umožňují organizaci výuky sloučených ročníků a běžné vyučovací činnosti i formy práce s využitím organizovaného účelového pohybu. Vhodné prostorové uspořádání vyhovuje trvalému umístění potřebných učebních pomůcek a doplňkových didaktických materiálů (encyklopedií, dětské literatury, modelovací soupravy) i vyučovací techniku. Obě učitelky se snaží vytvořit žákům příjemné a podnětné pracovní prostředí. Ve výzdobě je uplatněna řada nástěnných tabulí s přehledy učiva, metodické pomůcky zhotovené svépomocí a výtvarné práce žáků. Výběr učebnic a pracovních sešitů (nakladatelství Prodos, SPN) byl přizpůsoben spádové škole. K dispozici je rovněž dostatečné množství starších učebních pomůcek, kopírovací přístroj a didaktická technika (v hospitovaných hodinách nebyla uplatněna). Podle finančních možností jsou pořizovány nové učebnice a encyklopedie, zásadnější aktualizace učebních pomůcek však není reálná.

Všechny navštívené hodiny byly zodpovědně připraveny. Struktura hodin odpovídala věku žáků i výukovým cílům, činnost učitelek byla promyšlena směrem k obsahu učiva i k činnostem žáků. Výuka byla řízena srozumitelnými pokyny, výběr a množství informací se přizpůsoboval možnostem žáků. Zohledňovaly se především možnosti a individuální tempo slabších žáků, rychlejší žáci nebyli dále dostatečně zaměstnáváni. Ve II. třídě (třetí a čtvrtý ročník) se projevovaly nedostatky v organizaci výuky sloučených ročníků jejich nerovnoměrným pracovním vytížením. Vyučující se větší část hodiny věnovala jen jednomu ročníku, zatímco druhá skupina byla zaměstnána dlouhotrvající samostatnou prací. Zvolené vyučovací činnosti a

připravené metodické materiály žáky aktivizovaly a cíleně procvičovaly učivo. Zhlédnuty byly frontální, skupinové i individuální činnosti (modelování úloh a situací), dále efektivní využití učebnic, připravených metodických materiálů (pracovních listů, obrázkového materiálu), ve 4. ročníku i samostatného učení a práce s jinými informačními zdroji (encyklopedie, slovník odborných pojmů, materiály ve výzdobě třídy). Pouze v rámci jedné ročníkové skupiny probíhal nácvik matematických dovedností stereotypními úlohami, které podporovaly tvorbu mechanického myšlení, zanedbán zůstal nácvik logické úvahy. Vhodně užitě hravé formy práce byly sledovány v I. třídě. V přírodovědě byli žáci vedeni k diskusi, při níž měli možnost prokázat znalosti, praktické zkušenosti i orientaci v systému. Pro utvrzování a ověřování úrovně zvládnutí probíraného učiva byl vytvořen dostatečný prostor. Kontrola žákovských činností byla prováděna průběžně a vždy působila povzbudivě. Žáci byli až na výjimky důsledně vedeni k vzájemné kontrole, méně již k sebekontrole. Učitelky převážně reagovaly na únavu žáků zařazováním cíleně zaměřených činností, změnou pracovní polohy případně prvky dramatické výchovy. Učivo bylo vyučujícími interpretováno správně.

Výraznou roli sehrávala motivace, která byla přirozenou součástí vyučovacích činností. Pozitivní posilování provázelo práci žáků a zvyšovalo jejich aktivitu. Všechny hospitované vyučovací hodiny měly motivační úvod. Žáci byli seznámeni s očekávaným průběhem hodiny, pracovní atmosféra byla navozena písničkou, rozhovorem i pamětní rozvíčkou. V průběhu výuky využívaly obě vyučující i řadu dalších podpůrných podnětů např. poskytovaly žákům individuální pomoc, zařazovaly přiměřeně náročné úkoly, vytvářely žákům předpoklady pro okamžitou kontrolu výsledků činností a možnost sebehodnocení.

Celá hospitovaná výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře, která byla navozena přátelským a vstřícným vystupováním učitelů. V rozsahu odpovídajícím možnostem výuky sloučených ročníků byly rozvíjeny komunikativní schopnosti a vytvářen prostor pro diskusi. Žáci byli aktivní, bezprostřední a projevovali o výuku zájem.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na průběhu výuky se pozitivně odráží vřazování aktivizujících činnostních metod práce, které pomáhají vytvářet podnětné komunikační prostředí.

Plánování a příprava výuky je hodnocena jako velmi dobrá, personální podmínky jsou průměrné. Materiální a psychohygienické podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré, stejně jako organizace, metody a formy výuky, motivace, hodnocení, interakce a komunikace.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Škola má stanovené koncepční záměry na základě analýzy svých možností a podmínek, primárním cílem je zabezpečení naplněnosti tříd a zachování školy. Ve výchovně-vzdělávací oblasti se zaměřuje na realizaci požadavků a podmínek zvoleného vzdělávacího programu a všeobecný harmonický rozvoj dětské osobnosti. Jednotlivé záměry a úkoly jsou rozpracovány v celoročním plánu práce, který byl projednán a schválen na pedagogické radě dne 1. září 2000. Jsou v něm uvedena východiska, vycházející z aktivit předcházejícího školního roku, na která navazují cíle a úkoly pro školní rok 2000/2001. Přijaté úkoly jednotlivých oblastí

plánu jsou reálné, odrážejí zjištěné potřeby školy. V plánu chybí konkrétní cíle a úkoly v důležitých oblastech materiálně-technického rozvoje školy a prezentace na veřejnosti. Operativní plány navazující na celoroční plán nahrazuje evidence realizovaných aktivit. Naplňování mimoškolní výchovy žáků, rozvoj jejich zájmů jsou prováděny nadstandardní nabídkou zájmových kroužků (pěvecký, taneční, sportovní hry, kopaná), z nichž část vedou zástupci rodičovské veřejnosti. Spolupráce s mateřskou školou a se spádovou školou je plánována na standardní úrovni – předávání informací o žácích, vzájemné návštěvy, koordinace učebního plánu a učebnic.

Organizování

V letošním školním roce je výuka organizována ve dvou třídách, vždy se dvěma sousedními sloučenými ročníky. V I. i II. třídě je celkem po 14 žácích (6+8, 9+5). Výuku vedou dvě pedagogické pracovnice na 100% úvazek s poměrně velkým množstvím nadúvazkových hodin týdně (šest hodin ředitelka a dvě hodiny učitelka). Jediným nepovinným předmětem doplňujícím učební plán školy je výuka náboženství. Od čtvrtého ročníku je vyučováno jednotně angličtině jako povinnému cizímu jazyku. Povinná dokumentace školy, která je stanovena zákonem č. 29/1984 Sb., o soustavě základních a středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších změn, je vedena na příslušných tiskopisech. Kontrola prokázala nedůsledné prověřování správnosti jejího vyplňování s řadou formálních nedostatků (např. chybějící podpisy vyučujících, chybějící data změn v třídních výkazech apod.). Řád školy je v souladu s §15 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Chybějící práva a povinnosti zaměstnanců školy byla spolu s většinou nedostatků v pedagogické dokumentaci doplněna a odstraněna do ukončení inspekce. Ředitelka jmenovala svým poradním orgánem pedagogickou radu. Ta se schází pravidelně pětkrát v průběhu školního roku, obsah jednání se zaměřuje na hodnocení chování a prospěchu žáků, zabývá se rovněž diagnostikou jednotlivců i celých tříd. Zápisy mají vypovídací hodnotu a nadstandardní úroveň s ohledem k velikosti školy. Vnitřní informační systém je funkční, vychází z každodenního kontaktu obou vyučujících a další potřebné údaje jsou zveřejněny na nástěnce v ředitelně školy. Osobní data žáků i zaměstnanců jsou chráněna před zneužitím. Organizace výuky odpovídá obecně závazným právním předpisům, začátek je stanoven s ohledem k dojíždějícím žákům na 7:45 hodin. Při škole pracuje neformální Klub rodičů, který spolupracuje zejména při organizaci mimoškolní činnosti žáků. Informace veřejnosti jsou předávány ve školním čtvrtletníku Poškoláček, případně nepravidelnými články v Obecním zpravodaji. Škola se prezentuje na veřejnosti kulturními aktivitami (např. vystoupení ke Dni stáří, Vánoční besídka, Den dětí apod.). Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000 naplňuje požadavky zákona č.564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších změn. Má přehlednou stavbu, zaměřuje se na výsledky výchovně-vzdělávacího procesu a výčet organizovaných akcí a soutěží. Doposud není využívána k pravidelnému sebehodnocení.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení je funkční a vyhovuje dané velikosti školského zařízení. Ředitelka upřednostňuje při jednání sociální přístup, je vedena osobní zodpovědností za realizaci úkolů (je členkou obecního zastupitelstva v Heřmanicích u Oder). Vytváří rovněž dostatečný prostor pro uplatňování vlastní iniciativy a tvořivosti ostatních pracovníků. Další vzdělávání pedagogů se orientuje na nové, efektivní vyučovací trendy (projektové vyučování, využití metody kritického myšlení, metody dobrého startu apod.). K dispozici je rovněž pedagogická literatura, zejména časopisy (Moderní vyučování, Komenský, UN, Rodina a škola). Učitelská

knihovna není dostatečně doplňována pedagogickou literaturou, průběžně jsou dokupovány pouze publikace nakladatelství Portál k odborné práci se žáky se specifickou poruchou učení. Obecná kritéria nadtarifních složek platu nejsou stanovena, hlavním kritériem je nadstandardní úroveň činností. S každým pracovníkem je prokazatelně prováděno zdůvodnění jeho příznání. Pedagogičtí pracovníci jsou součástí metodického sdružení málotřídních základních škol svého mikroregionu Odersko, které se soustřeďuje zejména na organizaci soutěží a společných kulturně-výchovných aktivit.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka má vytvořen systém kontroly vnitřní organizace školy, který zahrnuje jednak výchovně-vzdělávací oblast, jednak provozně technickou kontrolu vybavení a zařízení školy. Naplňování plánu hospitací a kontrol v letošním školním roce výrazně ovlivnila její dlouhodobá nepřítomnost. Sledování průběhu vzdělávací činnosti hospitacemi je nedostatečné a je poznamenáno nutností organizačního zabezpečení výuky. Škola si vlastními prověrkami sleduje úspěšnost výuky a zvládnutí základních dovedností v matematice a jazyce českém. Jejich stavba a množství zadaných úkolů je přiměřená věku a možnostem žáků. Pravidelné vyhodnocování dílčích zjištění se realizuje zejména na pedagogických radách.

Hodnocení kvality řízení

Systém řízení působí jako celek funkčně, vychází ze znalostí podmínek a potřeb školy a výrazně se podílí na pozitivním sociálním klimatu školy. Plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré. Systém, rozsah a účinnost kontrolních mechanismů jsou průměrné.

Celkově je řízení školy hodnoceno jako velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Celoroční plán práce na školní rok 2000/2001,
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení č.j.: 24/31/98-17, platné od 1.12.1998,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1999/2000,
- zakládací listina školy ze dne 30.11.1995,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků,
- vnitřní řád školy z 30. srpna 1999,
- rozhodnutí ředitelky školy o odkladu povinné školní docházky ze dne 25.4.2000,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků v letošním školním roce,
- celoroční plán práce na školní rok 2000/2001,
- rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, evidence žáků ve školním roce 2000/2001.

ZÁVĚR

Doporučení:

- Projednat se zřizovatelem opravu plotu na školní zahradě tak, aby nehrozilo zranění dětí.
- Využívat vhodné prostředky k sebehodnocení školy.
- Zapojit se do kurzů dalšího vzdělávání v oblasti školského managementu.
- Projednat se zřizovatelem možnost materiálně technického vybavení školy moderní didaktickou a výpočetní technikou (kvalitním CD–přehrávačem k výuce Aj, počítačem apod.).

Základní škola v Heřmanicích u Oder naplňuje požadavky zvoleného výchovně-vzdělávacího programu v oblasti plánování a realizace výuky v souladu s náplní a obsahem učebních osnov. Pozitivním zjištěním je užívání podnětných výukových prostředků, které vytvářejí předpoklady pro aktivní podíl žáků na procesu učení.

Systém řízení se opírá o vhodně stanovené cíle a je účinně realizován. Kontrolní mechanismy je potřeba rozšířit o prostředky sledování průběhu výchovně-vzdělávacího procesu.

Při orientační inspekci nebyly v oblasti čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu zjištěny nedostatky.

Celkově je škola hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Pavel Tisovský	Pavel Tisovský
Členové týmu	Mgr. Věra Dufková	Věra Dufková

V Novém Jičíně dne 28. května 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. května 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Alena Pončíková

Alena Pončíková

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	2001-06-15	144 134/01-5135
Zřizovatel:	2001-06-15	144 135/01-5135
Rada školy:	-----	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.